

آشنایی با گروه تولید کتاب دین و زندگی پایه دوازدهم

گروه دین و زندگی انتشارات مشاوران آموزش

مدیر تولید

معصومه سلیمی
متولد ۱۳۷۰

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

تو را دانش و دین رهاند درست
در رستگاری بیادیت جست

سیدمصطفی احمدی
متولد ۱۳۷۸

دانشجوی کارشناسی علوم اجتماعی

طراح سوال

محمد رضایی بقا
متولد ۱۳۷۱

کارشناس ارشد الهیات

طراح سوال

مریم جوادی رچه
متولد ۱۳۷۱

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

طراح سوال

محمدمقدم
متولد ۱۳۷۵

کارشناس عمران

طراح سوال

وحید تمنا
متولد ۱۳۴۷

کارشناس جامعه‌شناسی

مؤلف در ستاره

محبوبه ایتسام
متولد ۱۳۵۲

کارشناس ارشد الهیات

طراح سوال

علی یوسفی
متولد ۱۳۵۴

دکترای تخصصی الهیات

طراح سوال

سعیدشبقره
متولد ۱۳۳۶

کارشناس فلسفه

ناظر علمی

اقدس پورمند
متولد ۱۳۴۸

کارشناس ارشد علوم قرآنی

طراح سوال

مصطفی طنوریان
متولد ۱۳۷۰

کارشناس عمران

طراح سوال

پرسش مهم:

آیا دروس عمومی، حفظی هستند؟

مقدمه

کسانی که معتقد به حفظی بودن دروس عمومی هستند، اگر معلم باشند روش تدریس شان مبتنی بر حافظه‌پروری است و اگر دانش آموز باشند روش مطالعه شان مبتنی بر «تکرار و تکرار و تکرار» است. در پنج سال گذشته حتی یک خط در کنکور و امتحانات نهایی، سوالی طرح نشده است که حافظه شما را بسنجد، بلکه پشت صحنه هر تست و سوال امتحانی، حداقل یک مفهوم وجود دارد که شما را قادر می‌سازد که مطلب را یاد گرفته و به تست و سوال پاسخ دهید.

وقتی دروس عمومی را حفظی ندانید، اتفاق بزرگی در یادگیری شما روی می‌دهد! کلام در آیات قرآنی بی‌شک از روابطی منطقی برخوردار است در نتیجه وقتی شما هر آیه قرآنی را می‌خوانید و پیام‌های آن را استخراج می‌کنید میان محتوای آیه با پیام‌های آن رابطه‌ای منطقی خواهید یافت و وقتی چنین باشد، شما دیگر حفظ نخواهید کرد بلکه یاد خواهید گرفت.

در ستاره:

۱. تمام مطالب را طوری آموزش داده‌ایم که شما قادر باشید مطالب را به بهترین شکل ممکن با دلایل یاد بگیرید.
 ۲. از ارائه مطالب اضافی که قطعاً در کنکور نمی‌آید پرهیز کرده‌ایم.
 ۳. به ساده‌ترین شکل ممکن مطالب را توضیح داده‌ایم.
- تست‌ها و پاسخ‌های تشریحی:**
۱. تمام تست‌های کنکور سال‌های قبل را یا متناسب با کتاب‌های درسی نظام جدید تغییر داده‌ایم یا عیناً آورده‌ایم.
 ۲. تست‌ها را «هدف‌دار» چیده‌ایم. به این نکته توجه کنید که بسیار مهم است. شما با یادگیری هر تست، از چپش تست‌ها فقط و فقط در کتاب مشاوران انجام شده است.
 ۳. تست‌ها مطالب هر درس را پوشش داده‌اند و البته تست‌های مروری نیز در هر درس گذاشته‌ایم که شما مطالب قبلی را موقع تست زدن دوره کنید. امیدواریم بهترین نتیجه را بگیرید.

چگونه کتابی برای
شما آماده کرده‌ایم؟

گروه دین و زندگی
انتشارات مشاوران آموزش

یکی از مهم‌ترین درس‌های سال دوازدهم که هر سال از آن در کنکور طرح سؤال شده است (در نظام قدیم نیز این درس وجود داشت)، همین درس است. به خاطر خاصیت مفهومی آن، این درس را اگر به کمک مفاهیم یاد بگیرید، نیازی به حفظ کردن نخواهید داشت. مسیری برایتان تدارک دیده‌ایم که یادگیری مفهومی ممکن شود.

مقدمه

اهمیت توحید:

- توحید، مهم‌ترین اعتقاد دینی است.
- بدون اعتقاد به توحید، هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد چون: توحید پایه و اساس تمام دین است.
- توحید مانند روحی در پیکره معارف و احکام دین حضور دارد و به آن معنا و حیات بخشیده است.

الف) با توجه به اهمیت سوره توحید و جایگاه آن در قرآن کریم، در این آیات تدبر کنید و پیام‌های آن را به دست آورید.

«قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»:	«بگو او خدایی یکتا است»
«اللَّهُ الصَّمَدُ»:	«خدایی بی‌نیاز است»
«لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ»:	«نه کسی را زاده، نه زاییده شده از کسی است»
«وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ»:	«و نه هیچ‌کس مثل و همتای اوست»

- ۱ «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»: یگانگی ذات خداوند را بیان می‌کند و بیانگر «اصل توحید» است و تمام مراتب توحید را دربرمی‌گیرد.
- ۲ «اللَّهُ الصَّمَدُ»: بیانگر این مفهوم است که خداوند بی‌نیازی است که نیازمند به سوی او نیاز می‌آورند. (غنی بودن خداوند را نشان می‌دهد که در درس قبل مطرح شد.) در کل باید بگوییم که: «فقط خداوند است که سزاوار قصد کردن و برطرف کردن نیاز مخلوقات است» و «توجه تمام موجودات خواسته یا ناخواسته به سوی خداست».
- ۳ «لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ»: رابطه خداوند با موجودات «رابطه آفرینش» است نه «رابطه زایش» او موجودات را از نیستی به هستی می‌آورد نه آنکه خود بزاید (لم یلد) خداوند هیچ علتی ندارد و از چیزی یا کسی به وجود نیامده است. (لم یولد)
- ۴ «وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ»: این آیه «مثل و مانند نداشتن خداوند» را بیان می‌کند. این آیه بیانگر «اصل توحید» است. (این آیه، دلالت بر آن بخش از مفاهیم درس اول دارد که گفتیم خداوند، پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده ندارد و تمام هستی، وجود خود را از او می‌گیرند.) دقت کنید که این آیه نیز تمام مراتب توحید را در بر می‌گیرد.

ب) بعد از ترجمه آیه ۱۶ سوره رعد، به سؤالات زیر پاسخ دهید:

بگو پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟	قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ
بگو: «خدا»	
بگو: «پس آیا جز او سرپرستانی گرفته‌اید که اختیار و سود و زیان خود را ندارند؟»	قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا
بگو: «آیا نابینا و بینا برابرنند؟ یا تاریکی‌ها و روشنایی‌ها برابرنند؟ آیا برای خدا شریکانی پنداشته‌اند»	قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَ الْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَ النُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ
	که [آن شریکان هم] مثل خداوند مخلوقی خلق کرده‌اند و خلقت‌ها بر آنها متشابه شده است [و از این‌رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده‌اند؟!]
بگو: «خداوند آفریننده هر چیزی است و او یکتای مقتدر است.»	قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

- ۱- کسی را می‌توانیم به عنوان ولی و سرپرست خود انتخاب کنیم که اختیار و سود و زیان همه مخلوقات را دارد(یا: خالق جهان است).
- ۲- کسی که اختیار سود و زیان خود را هم ندارد، نمی‌تواند ولی و سرپرست مردم باشد.
- ۳- در چه صورت جا داشت که مردم در اعتقاد به توحید در شک بیفتند؟ آنگاه که شریکانی که برای خدا در نظر گرفته‌اند، همچون خداوند قادر به آفرینش بودند.

متن خوانی آیه:

- ۱) قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: دلالت دارد بر توحید در ربوبیت («رب یا پروردگار») دلالت بر توحید در ربوبیت دارد.
- ۲) قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ: دلالت دارد بر شرک در ولایت
- ۳) لَا يَمْلِكُونَ لِنَفْسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا: سرپرست و ولی غیر از خدا چه ویژگی دارد؟ بی‌اختیاری آنان از سود و زیان رساندن به خود
- ۴) قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ: لازمه اعتقاد به توحید، بصیرت و بینایی است.
- ۵) أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ: «توحید» نمایانگر نور است و «ظلمت» نمایانگر شرک (سرپرست گرفتن غیرخدا)
- ۶) أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ: آنچه موجب می‌شود که به شرک گرفتار شوید: «یکی گرفتن مخلوقات خداوند با مخلوقات انسانی» است.
- ۷) قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ: بیانگر توحید در خالقیت است.
- ۸) وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ: بیانگر اصل توحید و صفت قدرت الهی است. (الوَاحِدُ الْقَهَّارُ: در اینجا به معنای این است که هیچ جای خالی برای غیر گذاشته نشده است تا آن غیر، خود را نشان دهد). همه مراتب توحید را نشان می‌دهد.

اصل توحید و جمله لا اله الا الله

- اصل توحید: اعتقاد به این که خداوند یگانه است و شریک و همتایی ندارد.
- جمله «لا اله الا الله»:
- * رسول خدا از مشرکان خواست با گفتن آن دست از شرک و بت‌پرستی بردارند.
- * با گفتن این عبارت «احکام و حقوق اسلامی فرد» به رسمیت شناخته می‌شد.
- * با گفتن این عبارت «حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گرفت.»
- * این جمله فقط یک شعار نیست بلکه التزام به آن، همه ابعاد زندگی فرد و رابطه وی با همه چیز را تغییر می‌دهد.
- نتایجی که از سخنان جعفر بن ابی‌طالب در حضور نجاشی می‌توان گرفت:
- * پیامبر قبل از بعثت به صداقت و امانت‌داری و عفت معروف بود.
- * با فراخواندن پیامبر به جمله «لا اله الا الله» در ادامه، آدم‌ها به عدل و نیکی و ... دعوت شدند.
- * در واقع بیان این جمله، سرآغاز همه اعمال نیک و دوری از همه اعمال بد است.

مراتب توحید

۱. توحید در خالقیت
۲. توحید در مالکیت
۳. توحید در ولایت
۴. توحید در ربوبیت

۱- توحید در خالقیت:

● مفهوم توحید در خالقیت:

- * او تنها مبدأ و خالق جهان است.
- * موجودات همه از او هستند.
- * در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.
- * جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده است.

پرسش: چرا خداوند تنها خالق جهان است؟

- الف) اگر چند خدا وجود داشته باشد در این صورت هر کدام از خدایان ناقص و محدود هستند و به تنهایی نمی‌توانند کل جهان را خلق کنند.
 - ب) در این صورت هر یک از خدایان دارای کمالاتی خاص می‌شدند که بقیه خدایان آن را ندارند.
 - پ) خدایان ناقص، نیازمند به خالقی کامل‌تر هستند تا نیاز آنها را برآورده سازد.
 - ت) پس وجود چند خدا نیز در نهایت به وجود یک خالق کامل‌تر و بی‌نیاز بر می‌گردد.
- الوَاحِدُ الْقَهَّارُ: در آیه سوره رعد به معنای این است که هیچ جای خالی برای غیر گذاشته نشده است تا آن غیر، خود را نشان دهد.

۲- توحید در مالکیت

- چون مخلوقات جهان از خداست، مالک اصلی و حقیقی آنها نیز خداست.
- دقت کنید که با توجه به مورد فوق علت «توحید در مالکیت»، «توحید در خالقیت» معرفی شده است. رابطه علت و معلولی به صورت زیر برقرار است:

توحید در خالقیت ← توحید در مالکیت

متن آیه

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تُوِّفِيَ الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ ...	بگو: خدایا! ای مالک همه موجودات! به هر که خواهی حکومت می‌دهی و از هر کس بخواهی حکومت را می‌گیری ...
---	---

متن خوانی آیه

۱) قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ: بیانگر توحید در مالکیت (مالک واقعی همه چیز خداوند است و سایر مالکیت‌های که وجود دارد، اعتباری است).

۲) تُوِّفِيَ الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ: دادن و گرفتن حکومت و مالکیت به افراد دست خداست چرا که به طور انحصاری مالکیت از آن خداوند است.

۳- توحید در ولایت:

- معنای ولایت: سرپرستی و حق تصرف داشتن
- چون خداوند مالک حقیقی جهان است، بر آن نیز ولایت دارد. رابطه علت و معلولی به صورت زیر برقرار است:

توحید در مالکیت ← توحید در ولایت

- توحید در ولایت به این معنی است که هر گونه دخل و تصرف در جهان، حق و شایسته خداوند است.
- اگر خداوند به کسی اذن دهد، آن شخص نیز می‌تواند در محدوده اجازه خداوند در اشیایی تصرف نماید.
- مفهوم اذن این نیست که: خداوند ولایت خود را به دیگری واگذار کرده است.
- مفهوم اذن این است که: آن شخص که خداوند به او اذن ولایت داده است، مسیر و مجرای ولایت الهی قرار گرفته و از خودش استقلال ندارد و واسطه و رساننده ولایت و فرمان‌های خداوند به مردم است.

پرسش: وقتی می‌خوانیم که: «خداوند، پیامبر اکرم(ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، منظور چیست؟
پاسخ: بدین معناست که ایشان را «واسطه ولایت خود» و «رساننده فرمان‌هایشان» قرار داده است.

متن آیه

... مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا	برای آنان جز او سرپرستی نیست و هیچ کس را در فرمانروایی خود شریک نمی‌گیرد.
---	--

متن خوانی آیه

۱) مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ: به طور انحصاری خداوند بر موجودات، ولایت دارد.

۲) وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا: خداوند در ولایت بر مخلوقات شریک ندارد یعنی «توحید در ولایت» دارد.

۳) آیه دلالت بر «توحید در ولایت» دارد.

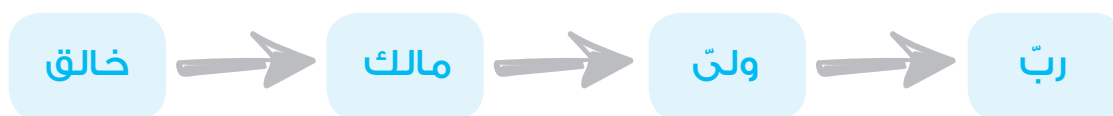
۴) «حکم» واژه کلیدی است برای تشخیص توحید در ولایت

۵) سرپرستی (ولی) و فرمانروایی (حکم) هر دو اشاره به توحید در ولایت دارند.

- آیاتی از درس‌های سال‌های قبل دلالت بر «توحید در ولایت» دارند:
- درس ۷ سال یازدهم آیه ولایت: **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ** (همانا ولی شما، خدا و رسول اوست و مؤمنانی که نماز را برپا می‌دارند و در حال رکوع، زکات می‌دهند).

ع- توحید در ربوبیت:

- واژه «رب»:
- الف:** بعد از واژه «الله» بیشترین فراوانی را در میان اسماء الهی دارد. (۹۰۰ بار آمده است).
- ب:** عبارت «رَبِّ الْعَالَمِينَ» بیش از چهل بار در قرآن آمده است.
- پ:** معنای رب: مالک و صاحب اختیاری که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست.
- توحید در ربوبیت به این معناست که خداوند صاحب اختیاری است که تدبیر همه امور هستی به دست اوست. اوست که جهان را اداره می‌کند و به سوی مقصدی که برایش تعیین فرموده، هدایت می‌نماید.
- چون خداوند تنها خالق، مالک و ولی جهان است، تنها «رب» جهان است.
- توحید در ربوبیت به این معنا نیست که: موجودات به خصوص انسان، قدرت تدبیر ندارند.
- توحید در ربوبیت به این معنا است که: انسان و تدبیرش، همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند. وقتی انسان خودش را با دیگرانی که کاری را سامان نداده‌اند مقایسه می‌کند؛ کار خود را تحت تدبیر خود می‌داند اما وقتی انسان خودش را در رابطه با خدا بررسی می‌کند در می‌یابد که زارع حقیقی و پرورش دهنده اصلی (تدبیرگر اصلی) خداست و باید شکر گزار باشد.
- **رابطه علت و معلولی میان مراتب توحید:**
- «رب بودن ناشی از ولی بودن» و «ولی بودن ناشی از مالک بودن» و «مالک بودن ناشی از خالق بودن» است.

متن آیه

قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ آبِغِي رَبًّا
وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ...

بگو: آیا جز خدا پروردگاری را بطلبم
 در حالی که او پروردگار همه چیز است؟...

شرك و مراتب آن

- **معنای شرک:** شریک قرار دادن برای خدا
- **معنای مشرک:** هر کس که معتقد باشد خداوند شریک دارد، مشرک است.
- **مراتب شرک، متناسب با مراتب توحید است.**
- ۱- **شرک در خالقیت:** اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده‌اند گرفتار شرک در خالقیت شده است.
- ۲- **شرک در مالکیت:** عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند. اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود. یعنی:

شرک در خالقیت ← شرک در مالکیت

- ۳- **شرک در ولایت:** عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تصرف در جهان را دارا می‌باشند.

شرک در مالکیت ← شرک در ولایت

- ۴- **شرک در ربوبیت:** عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند. اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند و گمان کند که کسی می‌تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک شده است.

شرک در ولایت ← شرک در ربوبیت

مقدمه

۶۴. امام علی (ع) می‌فرماید: «خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار من!» در این روایت، «نهایت عزت و افتخار» به ترتیب نتیجه چه اموری قلمداد شده‌اند؟
 ۱ مخلوق بودن - ربوبیت خداوند ۲ عبد بودن - ربوبیت خداوند ۳ مخلوق بودن - ولایت خداوند ۴ عبد بودن - ولایت خداوند
۶۵. مطابق روایت علوی کدام عامل سبب می‌شود امام آنگونه باشد که خدا دوست می‌دارد و افتخار امام در ارتباط با کدام قسم توحید است؟
 ۱ خدا آنگونه‌ای است که او دوست می‌دارد - توحید ربوبیت ۲ خدا آنگونه‌ای است که او دوست می‌دارد - توحید ولایت ۳ تا بندگان خدا به خدا ایمان آورند - توحید ولایت ۴ تا بندگان خدا به خدا ایمان آورند - توحید ربوبیت
۶۶. «مهم‌ترین اعتقاد دینی» و «سرلوحه دعوت همه پیامبران» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
 ۱ توحید - معاد ۲ معاد - توحید ۳ توحید - توحید ۴ معاد - معاد
۶۷. مهم‌ترین اعتقاد دین چیست و کدام نتیجه را در پی دارد؟
 ۱ توحید - با اعتقاد به آن سایر اعتقادات اعتبار پیدا می‌کند. ۲ معاد - با اعتقاد به آن سایر اعتقادات اعتبار پیدا می‌کند ۳ توحید - بدون اعتقاد به آن هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد. ۴ معاد - بدون اعتقاد به آن هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد.
۶۸. اساس اعتقاد دینی را اصل تشکیل می‌دهد و به مانند روحی در پیکره معارف و احکام دین حضور دارد و به آن می‌بخشد.
 ۱ ولایت - نگرش دینی - جهت و هدف ۲ ولایت - نگرش توحیدی - جهت و هدف ۳ توحید - نگرش توحیدی - حیات و معنا ۴ توحید - نگرش دینی - حیات و معنا

توحید و برخی مراتب آن

۶۹. توحید به چه معناست و کدام عبارت است که تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شود؟
 ۱ بندگی خدای یگانه - لاله الاله ۲ اعتقاد به خدای یگانه - لاله الاله ۳ بندگی خدای یگانه - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۴ اعتقاد به خدای یگانه - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
۷۰. عبارت «اللَّهُ الصَّمَدُ» و «لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ» با کدامیک از گزاره‌های زیر ارتباط مفهومی دارد؟
 ۱ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۲ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ - لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ ۳ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۴ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ - لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ
۷۱. نتیجه پرسش خداوند در آیه «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» که بطور تلویحی به مشرکین می‌فهماند که آنان به صحبت و استدلال توجه ندارند، کدام است؟
 ۱ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۲ قُلِ اللَّهُ ۳ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۴ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ
۷۲. کدام قسمت از آیه شریفه «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا» بیانگر آن است که هر چیز غیر از خدا، مخلوق است و امکان تدبیر ندارد؟
 ۱ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۲ قُلِ اللَّهُ ۳ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۴ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا
۷۳. اگر گفته شود: «اعتقاد پیروان ادیان الهی بر آن است که: وجود خدا وابسته به چیزی نیست.» بر فهم پیام کدام آیه تأکید شده است و چه مرتبه‌ای از توحید، ترسیم شده است؟
 ۱ یا ایها الناس أنتم الفقراء الى الله و الله هو الغنى الحميد - ربوبیت ۲ یا ایها الناس أنتم الفقراء الى الله و الله هو الغنى الحميد - خالقیت ۳ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ - ربوبیت ۴ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ - خالقیت
۷۴. پیام مستنبط از عبارت شریفه «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَ الْبَصِيرُ» کدامیک می‌باشد؟
 ۱ کفر به حق ظلمت و ایمان به حق نور است. ۲ هیچ عاقلی کافر را در کلمات و مؤمن را در نور مساوی قرار نمی‌دهد. ۳ مؤمن با آیات بینات بینا می‌شود ولی کافر چون دسترسی به آیات بینات ندارد کور می‌ماند. ۴ مؤمن با آیات بینات بینا می‌شود اما کافر با وجود تمامیت محبت حق، تسلیم حق نمی‌شود.
۷۵. حیات‌بخش پیکره معارف و احکام دینی در ... است و مهم‌ترین اعتقاد دینی و پایه و اساس تمام دین از دقت در آیه شریفه ... مستفاد می‌گردد.
 ۱ ایمان به معاد و روز آخرت و اعتقاد به بازگشت همه به اصل - «قل هو الله احد» ۲ نگرش توحیدی و اعتقاد به یگانگی و یکتایی خالق - «قل هو الله احد» ۳ ایمان به معاد و روز آخرت و اعتقاد به بازگشت همه به اصل - «قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ» ۴ نگرش توحیدی و اعتقاد به یگانگی و یکتایی خالق - «قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ»
۷۶. خداوند که تنها جهان است رابطه خالقیتش با جهان
 ۱ عبد - محیط بر محاط است. ۲ معبود - محاط بر محیط است. ۳ عبد - محاط بر محیط است. ۴ معبود - محیط بر محاط است.

۷۷. اگر بگوییم «همه موجودات مخلوق او هستند» و «او در کار آفرینش شریک ندارد» به کدامیک از «علت اقسام توحید» تأکید کرده‌ایم؟
 ۱ خالقیت - خالقیت ۲ مالکیت - مالکیت ۳ خالقیت - مالکیت ۴ مالکیت - خالقیت
۷۸. عقاید دینی آن گاه بی اعتبار می‌شوند که به ... اعتقاد نداشته باشیم و استدلالی که بر باور چند خدایی در خلقت خط بطلان می‌کشد، ... است.
 ۱ اصل توحید و یکتایی خالق - محدودیت و نقص کمالات خدایان و نیاز به خالق کامل و بی نیاز
 ۲ اصل معاد و بازگشت به پروردگار - کاملیت خدایان و عدم نیاز به خالق کامل و بی نیاز
 ۳ اصل توحید و یکتایی خالق - کاملیت خدایان و عدم نیاز به خالق کامل و بی نیاز
 ۴ اصل معاد و بازگشت به پروردگار - محدودیت و نقص کمالات خدایان و نیاز به خالق کامل و بی نیاز
۷۹. این که تصور کنیم دو یا چند خدا وجود دارند و هر کدام خالق بخشی از جهان هستند در واقع هر کدام از آن‌ها را فرض نموده‌ایم، زیرا هر یک از خدایان باید را دارا باشند که دیگری آن را ندارد و اگر چنین نباشد دیگر
 ۱ کمالاتی - محدودیتی - یکتایی و بی همتایی خداوند معنا ندارد ۲ محدود و ناقص - محدودیتی - یکتایی و بی همتایی خداوند معنا ندارد
 ۳ کمالاتی - کمالاتی - چند خدا نیستند ۴ محدود و ناقص - کمالاتی - چند خدا نیستند
۸۰. جمله «جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده است»، بیانگر توحید ... و آیه شریفه ... مؤید آن است. سراسری هنر - ۸۸ با تغییر
 ۱ در خالقیت - تَوْتِي الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ ۲ در ربوبیت - قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
 ۳ در خالقیت - قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۴ در ربوبیت - قُلِ أَعَزَّ اللَّهُ أَبْغِي رَبًّا
۸۱. این که بگوییم: جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده است، بر توحید در ... که اساس دین‌داری را ... او رقم می‌زند و به ترتیب بر آیات ... و ... تطبیق دارد، تکیه کرده‌ایم. سراسری زبان - ۹۰ با تغییر - ترکیبی با درس ۱۱ سال دهم انسانی
 ۱ خالقیت - عبادت - لم یلد و لم یولد - فاعبدالله مخلصا له الدين ۲ ربوبیت - عبادت - لم یلد و لم یولد - فاعبدالله مخلصا له الدين
 ۳ خالقیت - محبت - و لم یکن له کفوا احد - و الذین آمنوا اشد حبا لله ۴ ربوبیت - محبت - و لم یکن له کفوا احد - و الذین آمنوا اشد حبا لله
۸۲. اگر بگوییم «تنها مبدأ جهان» و «از آن خدا بودن» به ترتیب به کدام قسم توحید تأکید نموده‌ایم و کدام آیه حاکی از مفهوم نخستین است؟
 ۱ خالقیت - ولایت - قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۲ مالکیت - مالکیت - قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
 ۳ مالکیت - خالقیت - تَوْتِي الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ ۴ مالکیت - ولایت - تَوْتِي الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ
۸۳. تمام موارد، بیانگر توحید در خالقیت است، به جز مورد: سراسری زبان - ۸۷ با تغییر
 ۱ «و هو الواحد القهار» - «و لم یکن له کفوا احد» ۲ «و هو الواحد القهار» - «ما لهم من دونه من ولی»
 ۳ «و لم یکن له کفوا احد» - «قل هو الله احد» ۴ «قل هو الله احد» - «و هو الواحد القهار»
۸۴. کدام دسته از آیات زیر به ترتیب به «یگانگی خدا» و «توحید در مالکیت» اشاره دارد؟
 ۱ تَمْ یَكُنْ لَهُ کُفُوًا أَحَدٌ - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ ۲ اللَّهُ الصَّمَدُ - مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ
 ۳ تَمْ یَكُنْ لَهُ کُفُوًا أَحَدٌ - مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ ۴ اللَّهُ الصَّمَدُ - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ
۸۵. تصور همکاری خدایان متعدد برای خلق قسمتی از جهان به چه معنایی نیست؟
 ۱ نقص و محدودیت خدایان ۲ نیازمندی خدایان ناقص ۳ غنای خدایان از غیر خودشان ۴ نیاز خدایان به خالق کامل و بی‌نیاز
۸۶. اگر بگوییم «تنها مبدأ جهان خداست پس همه چیز از آن اوست» به ترتیب پیام کدام قسم از آیات زیر را ترسیم کرده‌ایم؟
 ۱ خالق کل شیء - مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ ۲ قل هو الله احد - مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ
 ۳ خالق کل شیء - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ ۴ قل هو الله احد - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ
۸۷. «هستی بخشی انحصاری خداوند» از دقت در پیام کدام مورد، مفهوم می‌گردد؟ خارج از کشور - ۹۳ با تغییر
 ۱ قل الله خالق کل شیء و هو الواحد و القهار ۲ قل هو الله احد الله الصمد لم یلد و لم یولد
 ۳ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَ لَا یُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ۴ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تَوْتِي الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ
۸۸. مشکلات چند خدایی در کدام گزینه بیان شده است و «و لَا یُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا» زائیده کدام توحید است؟
 ۱ آنان را ناقص، محدود و نیازمند دانسته‌ایم - مالکیت
 ۲ چنین خدایان ناقصی خود نیازمندند و هر یک از آنان به خالق نیازمند دیگری احتیاج دارد - مالکیت
 ۳ آنان را ناقص، محدود و نیازمند دانسته‌ایم - ولایت
 ۴ چنین خدایان ناقصی خود نیازمندند و هر یک از آنان به خالق نیازمند دیگری احتیاج دارد - ولایت
۸۹. اگر می‌گوییم «خداوند تنها مبدأ و هستی بخش جهان است» و «جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده است» به ترتیب بر توحید در و تأکید کرده‌ایم که پیام آیه شریفه و به ترتیب حاکی از آن است. سراسری هنر - ۹۲ با تغییر
 ۱ خالقیت - ربوبیت - الله خالق کل شیء - یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید
 ۲ خالقیت - خالقیت - الله خالق کل شیء - قل الله خالق کل شیء و هو الواحد و القهار
 ۳ ربوبیت - ربوبیت - یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید - قل الله خالق کل شیء و هو الواحد و القهار
 ۴ ربوبیت - خالقیت - یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید - قل الله خالق کل شیء و هو الواحد و القهار